

Врз основа на член 14 став 1, член 22 став 1 алинеа 3, и член 30 став 1 алинеа 2, од Законот за рамномерен регионален развој (“Службен весник на РСМ” бр. 24/21 и 174/2021), член 30 од Правилник за методологија за изработка на планските документи за регионален развој (Службен весник на РСМ бр.219/21), Советот на својата седница одржана на ден 25.12.2023 година го разгледа и усвои следниот:

**АКЦИОНЕН ПЛАН ЗА 2024 ГОДИНА
ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА ПРОГРАМАТА ЗА РАЗВОЈ НА ПОЛОШКИОТ ПЛАНСКИ РЕГИОН 2021 - 2026**

Законски основ за подготовка на Акциониот план за 2024 година

Акциониот План за 2024 година за реализација на Програмата за развој на Полошкиот плански регион 2021 - 2026 се занова на Законот за рамномерен регионален развој (Службен весник на РСМ, бр. 24/2021 и 174/2021) и се изработува согласно обврските од Законот за рамномерен регионален развој. Во процесот на подготовка на Акциониот план за 2024 година за реализација на Програмата за развој на Полошкиот плански регион се повикуваме и на Законот за еднакви можности на жените и мажите (Службен весник на РМ, бр. 6/2012 и бр. 166/2014) и обезбедување на еднакви можности за жените и мажите, девојчињата и момчињата во регионот преку сите стратешки цели и активности кои ќе ги спроведува Центарот за развој на Полошкиот плански регион и општините од регионот.

Вовед

Акциониот план за спроведување на Програмата за развој на Полошкиот плански регион за 2024 година е претставен табеларно и истиот ги следи среднорочните цели и приоритети на Програмата за развој на ППР 2021-2026 и дава преглед на мерките и планираните активности на Центарот за развој на Полошкиот плански регион за остварување на среднорочните цели предвидени со Програмата. Исто така прикажани се и соодветните индикатори кои треба да се постигнат со имплементација на наведените активности, планираната временска рамка за спроведување на активностите во текот на 2024 година, како и индикативните потребни ресурси и финансиски средства за имплементација на активностите, вклучувајќи ги и можните извори за финансирање и носителите на активностите. Информациите кои се дадени во Акциониот план за 2024 година претставуваат проценка за потребните финансиски средства, ресурси и извори на финансирање. Конкретните податоци за некои активности ќе се одредат во процесот на подготовка на проектните апликации, односно подготовка на буџетот за проектот, а за други активности пак потрошените финансиски средства ќе се утврдат во текот на имплементацијата проектите за дадениот период. При изработката на Акцискиот План на Програмата се водеше сметка за Интегрирање на родовата перспектива во Програмата за развој на Полошкиот плански регион 2021-2026 година и при тоа беше направена и координација со експертите за родово одговорното буџетирање.

Применета методологија за подготовка на Акциониот план за 2023 година

Согласно Правилникот за Методологијата за изработка на планските документи за регионален развој („Службен весник на РСМ“ бр. 219/2021) утврдена е содржината на Акциониот план за спроведување на Програмата за развој на планскиот регион. Согласно член 30 од оваа методологија објавена на 23 септември 2021 година Акциониот план ги содржи следниве елементи:

1. Кус вовед со образложение на законскиот основ за подготовка на Акцискиот план;
2. Опис на применетата методологија за подготовка на Акцискиот план;
3. Расчленување на планираните стратешки цели, приоритети и мерки со дефинираните индикатори во контекст на идентификување на фазите кога треба да се постигнат (временски ограничени);
4. Приоретизирање според нивото на значење и итноста за нивното извршување во дадениот период (вклучително и финансиски трошоци и човечки ресурси);
5. Подготовка на финансиски план на стратешки цели, приоритети мерки и идентификување на изворите на финансирање;
6. Идентификување модели на интеракција помеѓу актерите во спроведувањето на Програмата;
7. Начин на информирање на јавноста;
8. Анализа на ризикот и
9. Други елементи согласно потребите.

Стратешки цели и приоритети за спроведување на Програмата за развој на Полошкиот плански регион 2021-2026

Програмата за развој на Полошкиот плански регион 2021 - 2026 беше изработена на партиципативен начин со учество на сите засегнати страни. Утврдената визија за 2026 година од страна на сите учесници гласи: Полошкиот регион е туристички атрактивна дестинација со современа инфраструктура, со чиста и здрава животна средина, со висок квалитет на живеење во мултикултурна средина и добра социјална инклузија, можности за вработување на младите и иновативни технологии достапни за сите. Во Програмата за развој на Полошкиот плански регион 2021 - 2026 се утврдија и следниве 3 (три) стратешки цели заедно со нивните приоритети:

СТРАТЕШКА ЦЕЛ 1	ПОТИКНУВАЊЕ НА ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ ПРЕКУ ФУНКЦИОНАЛНИ ЕКОСИСТЕМИ ЗА БИЗНИС И ИНОВАЦИИ	1.1. Поддршка на претприемништвото, конкурентноста, иновативноста на ММСП
		1.2. Поддршка на руралниот туризам, руралниот развој и одржливо и конкурентно земјоделство во Полошкиот регион
		1.3. Подобрување на соработка на институции/ организации за поддршка на ММСП
		1.4. Подобрување на квалитетот на животот на населението преку инвестиции во патната, комуналната и енергетската инфраструктура
СТРАТЕШКА ЦЕЛ 2	ПОДДРШКА И РАЗВОЈ НА СОВРЕМENO ОБРАЗОВАНИЕ, РАЗВОЈ НА ЧОВЕЧКИ КАПАЦИТЕТИ, ПОДИГНУВАЊЕ НА СТЕПЕНОТ НА СОЦИЈАЛЕН РАЗВОЈ И СПОРТОТ ВО ПОЛОШКИОТ РЕГИОН	2.1. Континуирано подобрување на условите и квалитетот на образованието и развој на човечки капацитети
		2.2. Подигнување на степенот на социјален развој
		2.3. Одржлив развој на спортско-рекреативните центри во регионот преку валоризација на природните и културните вредности
СТРАТЕШКА ЦЕЛ 3	ЗАШТИТА И УНАПРЕДУВАЊЕ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И ПРИРОДАТА ВО ПОЛОШКИОТ РЕГИОН	3.1. Развој на регионален интегриран пристап во процесот на управување на отпад
		3.2. Заштита и унапредување на природните ресурси

Во продолжение дадени се планираните проектни активности на Центарот за развој на Полошкиот плански регион за 2024 година поделени по приоритети и стратешки цели заедно со индикативниот буџет за нивна имплементација, изворите на финансирање, нивното времетраење и индикаторите кои произлегуваат од нивната имплементација:

СЦ 1. ПОТИКНУВАЊЕ НА ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ ПРЕКУ ФУНКЦИОНАЛНИ ЕКОСИСТЕМИ ЗА БИЗНИС И ИНОВАЦИИ

Приоритет 1.2. Поддршка на руралниот туризам, руралниот развој и одржливо и конкурентно земјоделство во Полошкиот регион

1.2.1.	Дигитализација на туристичката понуда во Полог – инклузивен регион за сите	Со предлог решението ќе се прикажуваат точните туристички локации и информации за одредени објекти, знаменитости, локации од туристичко значење а кои со проектот ќе бидат достапни и за лицата со пореченост преку поставување на специјализирана инфраструктура	ЦРППР, Општините од ППР, МЛС/СДЦ	20,496,000.00	2022-2024	Ќе се изработат рути на движење кои ќе бидат дигитално достапни за туристите како и прилагодени за употреба од лицата со попреченост ВЕБ апликација (интерна и јавна), Мобилна апликација (Android и IOS)
Р.бр	Приоритет/Мерка	Активности	Извори на финансирање	Износ	Времетраење	Индикатори

Приоритет 1.3. Подобрување на соработка на институции/ организации за поддршка на ММСП

1.3.1.	Подобрување на меѓусебната соработка на клучните заинтересирани страни за поддршка ММСП (ЦРППР, Центрите/Агенциите за поддршка на ММСП, Стопанските комори, ЛЕР канцеларии, технолошки парк на СЕЕУ, НВО и др.)	Дигитализација на работата на Советот за развој на ППР	Општините од ППР	738,000.00	2024	Спроведување на активности за дигитализирање на работата на СРППР
	Урбано трансформиран регион (студија за трансформација на просторот и е-услуги преку грантирање на стартап компани) 08-78/6(2)	Студија за трансформација на просторот и е-услуги преку грантирање на стартап компани	БРР, општините од ППР	12,600,000.00	2024	Изработка на Студија за трансформација на просторот и е-услуги преку грантирање на стартап компани
Р.бр	Приоритет/Мерка	Активности	Извори на финансирање	Износ	Времетраење	Индикатори

Приоритет 1.4. Подобрување на квалитетот на животот на населението преку инвестиции во патната, комуналната и енергетската инфраструктура

1.4.1.	Изградба на нова и подобрување на постоечката патна, комунална и енергетска инфраструктура	Изработка на урбанистички планови за населени места во рурални средини (ИПАРД мерка 322)	АФПЗРР, О. Боговиње, О. Врапчиште	16,863,795.00	2019-2024	#####
	Изготвување на техничка документација		ЦРППР	1,230,000.00	2024	Изготвена техничка документација за потребите на ЦРППР
	Изготвување на елаборати за животна средина, геодетски елаборат, и експропроација		ЦРППР	1,230,000.00	2024	Изготвен елаборат за потребите на ЦРППР
	Креирање на платформа за АВТОМАТИЗИРАНА НАПЛАТА ОД ГИС За Извод од ДУП		БРР, општините од ППР	4,810,959.44	2024	Креирана платформа за Регионален Географски Информационен Систем, за дигитализирање на услугите од областа на урбанизмот и просторното планирање за сите општини од ППР
	Пробивање и изградба на алтернативен пат од магистрала Гостивар - Кичево до депонија Русино, Општина Гостивар		БРР, сите општини од ППР	4,513,662.92	2019-2024	Изготвување на Техничка документација за алтернативен пат до депонија Русино, во тек на реализација, се чекат услови за планирање
	Информациски систем за регистрирање и управување со подземна инфраструктура (подземен катастар) и попатните елементи во Полошкиот регион		БРР, општините од ППР	15,200,000.00	2022-2024	Набавка на современа опрема за идентификација на загуби на вода во водоснабдителните системи за Јавните Комунални претпријатија. П
	Стратешко планирање (истражување и развој на студии) и креирање на пакет проекти за регионален развој на Полошкиот регион согласно критериумите за регионалност на БРР		БРР, општините од ППР	18,600,000.00	2022-2024	Изработка на пакет Студии за регионален развој по области со минимум вклученост на 3 општини, односно согласно критериумите за регионалност на ББР
	Изградба на регионален центар за престој на деца со посебни потреби		МЛС, СДЦ, сите општини од ППР	20,496,000.00	2022-2024	Изградба и опремување на регионален центар за престој на деца со посебни потреби
	Изградба на регионален стационар за кучиња скитници			20.000.000.00	2022-2024	Изградба и опремување на регионален центар/стационар за кучиња скитници во Брвеница

		Енергетски одржлив Полог (фотоволтаици 08-78/6(1))	МЛС, БРР, сите општини од ППР	23,643,700.00	2023-2024	Набавка наколичина од 500kw на фотоволтаици и нивна распределба по општините на ППР
		Регулирање на речно корито Пена 08-78/6(3)	ЦРППР, БРР, Општина Тетово	20,600,000.00	2023-2024	Изградено и уредено речно корито на Река Пена во општина Тетово
		Проект за паметно ЛЕД осветлување (Smart Led Lighting Project)	МЛС, СДЦ, општините Врапчиште, Теарце и Јегуновце	24,885,000.00	2023-2024	Поставени 1412 Светилки за паметно осветлување во Општините: Врапчиште, Теарце и Јегуновце
ВКУПНО				185,907,117.36		
СЦ.3 ЗАШТИТА И УНАПРЕДУВАЊЕ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И ПРИРОДАТА ВО ПОЛОШКИОТ РЕГИОН						
Р.бр	Приоритет/Мерка	Активности	Извори на финансирање	Износ	Времетраење	Индикатори
Приоритет 3.1 Развој на регионален интегриран пристап во процесот на управување на отпад						
3.1.1.	Воспоставување на регионален интегриран пристап во управување со отпадот и подобрување на постојното управување со отпадот	Заштита на животната средина преку дигитализација на процесите на управување со волуменот на отпадот во депонијата Русино	МЛС, СДЦ, општините од ППР	20,496,000.00	2022-2024	Имплементирање на современи софтверски решенија и алатки преку кој ќе може да се контролира секојдневното доставување на отпад во депонијата Русино.
ВКУПНО				20,496,000.00		
Вкупна вредност на акциониот план за 2023				206,403,117.36		

Во продолжение прикажани се потребните финансиски средства сумирани по стратешки цели и приоритети:

Сумирани податоци

	Приоритет 1	Приоритет 2	Приоритет 3	Приоритет 4	Вкупно во денари
СЦ 1	-	20,496,000.00	13,338,000.00	152,073,117.36	185,907,117.36
СЦ 2	-	-	-	-	-
СЦ 3	20,496,000.00	-	-	-	20,496,000.00

Извори на финансирање

Согласно Членот 35 од Законот за рамномерен регионален развој („Службен Весник на РСМ“ бр. 24/21 и 174/21), како извори на финансирање на регионалниот развој се јавуваат:

1. Буџетот на Република Северна Македонија;
2. Буџетите на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје;
3. Фондовите на Европската Унија;
4. Други меѓународни извори;
5. Донации и спонзорства од физички и правни лица и
6. Други средства утврдени со закон.

Во членот 36 од истиот закон се дефинирани следните инструменти за поттикнување на регионалниот развој: капитални влогови; неповратни грантови; финансирање и кофинансирање на подготовка на анализи, студии, плански документи и акциони планови; финансирање на градењето на институционалните капацитети за регионален развој на Република Северна Македонија; како и државна помош во вид на заеми под поволни услови; гаранции за заеми; осигурување на кредити; даночни олеснувања; субвенции, лизинг; и други инструменти согласно закон.

Модели на интеракција помеѓу актерите за спроведување на Програмата

Во планирањето на регионалниот развој и спроведувањето на планските документи за регионален развој учествуваат:

- Бирото за регионален развој;
- Центарот за развој на Полошкиот плански регион и
- Единиците на локалните самоуправи во состав на Полошкиот плански регион: Боговиње, Брвеница, Врапчиште, Гостивар, Желино, Јегуновце, Маврово и Ростуша, Теарце и Тетово, Советот за развој на Полошкиот плански регион е тело за усогласување и спроведување на развојната политика на планскиот регион преку креирање на планските документи за развој на регионот, координација на носителите на развојот во регионот, како и промовирање на прекуграничната соработка со региони од други држави. Центарот за развој на Полошкиот плански регион има улога на оперативно тело чија основна функција е подготовка и реализација на планските документи за развој на Полошкиот плански регион. Центрите за развој за својата работа одговараат на Советите за развој на планските региони. Единиците на локалната самоуправа: Боговиње, Брвеница, Врапчиште, Гостивар, Желино, Јегуновце, Маврово и Ростуша, Теарце и Тетово, заеднички учествуваат во подготовката и имплементацијата на регионалните проекти, но истовремено подготвуваат и спроведуваат проекти за развој на урбаните подрачја и оддржлив урбан развој, за развој на подрачја со специфични развојни потреби и развој на селата кои се наоѓаат на нивна територија. Со цел максимално да се користат расположливите финансиски ресурси за регионален развој, сите надлежни институции за спроведување на мерките за регионален развој треба да остварат висока меѓусебна координација и взаемна соработка при креирањето и реализацијата на проектите од значење за регионот. Во спроведувањето на активностите од Програмата се користат најразлични модели на интеракција во зависност од активностите и потребите на проектот. Во голем дел од севкупните интеракции информациската и комуникациската технологија се користи за да ја олесни и поттикне комуникацијата помеѓу сите актери. Исто така во одредени случаи се користи и директна интеракција.

Начин на информирање на јавноста

За работата на Центарот за развој на Полошкиот плански регион и Советот за развој на ППР се користат првенствено електронските медиуми како средство со кое информацијата во најкраток можен рок може да стигне до голем број читатели. Информации од најразличен карактер се објавуваат на официјалната страна на Центарот за развој www.rdcspolog.mk, како и на профилите на социјалните мрежи. Во зависност од потребите и активностите доста често јавноста се информира преку регионалните ТВ станици и преку директен контакт со најразлични засегнати страни.

Подготвил: Центар за развој на Полошки плански регион

Одобрил:

Совет за развој на Полошки плански регион

Претседател,

Арбен Таравари

